

Değerli Meslektaşlarım,

Elinizdeki kitap, eczacılık hizmetlerinin ve eczacı kadın meslektaşlarımızın toplumsal cinsiyet olgusundan nasıl etkilendiğini, bilimsel analizlerle ortaya koymak üzere hazırlandı. Bu analizleri yaparken, üç temel kaynağı kullandık. Birincisi, 1997 yılında yaptığımız Eczacı Profili '97 Araştırması idi. İkinci çalışmamız 2000 yılı Eylül ayı itibarıyla Eczacı Odası Başkanı ve Genel Sekreteri olan meslektaşlarımızla yaptığımız atölye çalışması idi. Üçüncü kaynağımız ise, bu atölye çalışmasında tespit ettiğimiz sorunların doğruluğunu ölçmek üzere 14 ilden 84 kadın eczacıyla görüşerek tamamladığımız Eczacı Kadınlara Yönelik Cinsiyetçi Tutum ve Davranışlar Ölçme Değerlendirme Çalışması oldu. Tüm bu çalışmaların temelinde şu soru vardı: Eczacı kadınlar kadın olmalarından dolayı mesleklerini yürütürken, kurumlarla ilişkilerde, eczacılık fakültelerinde, meslek örgütlerinde, sanayide istihdamda ve gündelik hayatlarında ayrıcalıklı karşı karşıya kalıyorlar mı? Çalışmalarımız boyunca bu soruya yanıt ararken, eczacı kadınların yükseköğrenim mezunu ve bir işte çalışan kadınlar olarak, ayrıcalıklı konumlarını hep aklımızda tuttuk.

Biliyoruz ki, eğitim kadınlara kendilerini özel yaşama ve eve kapatan ilişkilerden çıkma, toplumsallaşma olanağı sağlayan önemli bir fırsat. Eczacı kadınlar bu fırsattan yararlanmış, ancak bu fırsatı her zaman kendi lehlerine olacak biçimde değerlendirebilmişler mi? Bu araştırma, bu soruya hem evet, hem de hayır yanıtını veriyor. Evet yanıtını veriyor, çünkü eğitimin yüksekliği ile doğurganlığın planlanması, katılım süreçlerinin önünün açılması arasında doğrusal bir orantı olduğunu gösteriyor. Diğer yandan, hayır yanıtını veriyor, çünkü; kadınların herşeye rağmen ev işleri, çocuk bakımı gibi geleneksel rollerini sürdürmeye devam ettiklerini, toplumun kendilerine bakış açısının tutsağı olarak yaşamayı sürdürdüklerini de gösteriyor.

Aynı soruyu istihdam için soralım; eğitim kadınların istihdam olanağını artırıyor. Ama acaba hepsi de kendi işinin sahibi olan eczacı kadınları bu istihdam olanağı olumlu yönde etkiliyor mu? Elinizdeki kitabı sonuna kadar okuduğunuzda, bu soruya da hem evet hem hayır yanıtını vermekte tereddüt etmeyeceksiniz. İstihdam kuşkusuz kadınlara bir ekonomik özgürlük sağlıyor. Ancak bu ekonomik girdinin nasıl kullanılacağına her zaman kadınlar mı karar veriyor? Eczacılık mesleği açısından, mesleğin doğası gereği, bu ayrıca ele alınması gereken bir sorun olarak karşımızda duruyor. Zira her ne kadar diplomalarımız eczanemizin duvarında asılı dursa da, kasanın anahtarını teslim ettiğimiz babamız/erkek kardeşimiz ya da eşimiz mesleğimizi ve yaşantımızı üzerinde bizden daha çok söz sahibi olabiliyor.

Katılım süreçlerinde de kadın olmak bir dezavantaj gibi görünüyor. Eczacılık mesleğini yapanların yarısından fazlasının kadın olmasına ve bu sayı hızla artmasına rağmen, kadınların kadın olmaktan kaynaklanan sorumlulukları, toplumun kendilerine karşı önyargılarıyla birleşince, katılımın önü tıkanıyor. Elinizdeki kitap, bu soruna ilişkin de veriler içeriyor.

Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Eczacılık, işte bu üç ana çerçeveden yola çıkarak, eczacılık mesleğini bir de kadınların gözünden süzgeçten geçiriyor. Mesleği yapan kadınların gündelik yaşantılarına biraz daha yakından bakma fırsatı veriyor. Umarım, bu fırsatı iyi değerlendiririz.

Sevgilerimle,

Ecz. Betül Bilgetekin
Türk Eczacıları Birliği
Genel Sekreteri